

УДК 343.34

В. В. Шаблистий,

докт. юрид. наук, доц., професор
кафедри кримінального права та
кримінології факультету підготовки
фахівців для органів досудового
розслідування Дніпропетровського
державного університету внутрішніх
справ

НЕЗАКОННИЙ ОБІГ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ: ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

У статті на підставі результатів вивчення практики застосування ст. 263 КК України та інтерв'ювання працівників Національної поліції України встановлено, що досліджувана норма кримінального закону стала «розмінною монетою» у досягненні правоохоронними органами та судом необхідних показників результативності роботи – фактично діє не охоронна функція кримінального права, а забезпечувальна по відношенню до тих, хто її застосовує. З метою тимчасового вирішення проблеми відсутності встановленого законом дозволу на обіг зброї, запропоновано до прийняття закону «Про обіг зброї» суспільні відносини у сфері обігу зброї регулювати шляхом реалізації принципу верховенства права як основного для здійснення правосуддя в Україні.

***Ключові слова:** закон; дозвіл; регуляція; злочин; склад злочину; зброя; виправдувальний вирок; верховенство права.*

Постановка проблеми. Конституція України у ст. 41 проголосила, що кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Право приватної власності набувається в порядку, визначеному законом¹.

Законодавець у ч. 2 ст. 178 Цивільного кодексу України закріпив положення, згідно з яким об'єктів цивільних прав, перебування яких у цивільному обороті не допускається (об'єкти, вилучені з цивільного обороту), мають бути прямо встановлені у законі².

¹ Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>. (дата звернення 14.04.2018).

² Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40. Ст. 356. З наступними змінами та доповненнями.

Конституційний Суд України у своєму рішенні від 13 грудня 2000 р. створив правову позицію, згідно з якою правовий режим власності, порядок і умови набуття та припинення права власності, а також права володіння, користування та розпорядження майном визначаються законами³.

Наведені однозначні вимоги свідчать про прогалини у законодавстві, оскільки з 2007 р. в Україні відсутній передбачений законом дозвіл/заборона щодо поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями. Мова йде про ст. 263 Кримінального кодексу України⁴ (далі – КК), яка до 2007 р. охороняла встановлений порядок обігу зброї. Ураховуючи російську збройну агресію проти України, постійні замаху проросійських терористів за допомогою вибухівки та кібератак на об'єкти критичної інфраструктури (сукупності об'єктів, які є стратегічно важливими для економіки і безпеки держави, суспільства, населення та порушення функціонування яких може завдати шкоди життєво важливим національним інтересам України)⁵, відсутність правового поля може звести нанівець усю запобіжну діяльність спецслужб у цій сфері.

Уже по суті академічний (такий, що має обов'язково бути у кожному підручнику з кримінального права) висновок П. Л. Фріса містить таке. Відсутність нормативного регулювання порядку обігу зброї в Україні виключає можливість суб'єкта бути ознайомленим із межами законності/незаконності власної поведінки. Відсутність усвідомлення цього свідчить про неможливість притягнення до кримінальної відповідальності, оскільки таке притягнення порушуватиме фундаментальний принцип кримінального права, яким

³ Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням товариства покупців членів трудового колективу перукарні № 163 «Черемшина» (м. Київ) щодо офіційного тлумачення окремих положень статті 7 Закону України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)» (справа про визначення способу малої приватизації) від 13 грудня 2000 р. Справа № 1-16/2000 № 14-рп/2000. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v014p710-00>. (дата звернення 14.04.2018).

⁴ Кримінальний кодекс України: Закон від 5 квітня 2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>. (дата звернення 14.04.2018).

⁵ Концепція створення державної системи захисту критичної інфраструктури, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 6 грудня 2017 р. № 1009-р. URL: <http://ivano-frankovsk.cf/index.phtml>. (дата звернення 14.04.2018).

є принцип суб'єктивного ставлення у провину. Безпосереднім об'єктом злочину, передбаченого ст. 263 КК, є суспільні відносини у сфері обігу зброї в Україні. Відповідно до вимог п. 7 ст. 92 Конституції України, регулювання правового режиму власності на зброю має бути здійснено спеціальним законом України, який зараз відсутній. Отже, об'єкт злочину, передбаченого ст. 263 КК, відсутній, а отже і склад злочину також⁶.

Аналіз останніх досліджень. Питанням відповідальності за незаконне поводження зі зброєю як злочину проти громадської безпеки присвячені праці О. М. Бандурки, В. С. Батиргареєвої, А. М. Бойка, В. І. Борисова, Б. М. Головкина, В. В. Голіни, І. М. Даньшина, О. М. Джужи, С. Ф. Денисова, А. П. Закалюка, А. Ф. Зелінського, В. П. Ємельянова, О. М. Костенка, Л. М. Кулик, О. М. Литвинова, В. І. Шакуна, П. Л. Фріса та багатьох інших. Разом з тим, відсутність в Україні з 2007 р. правового регулювання таких надважливих суспільних відносин, наявність збройного захисного конфлікту на Сході України як каталізатора незаконного переміщення зброї на мирну частину держави, зумовлюють пошук способів подолання прогалини правового регулювання обігу зброї, бойових припасів, вибухових речовин та вибухових пристроїв, що і є **метою** цієї статті.

Основний зміст. Практика застосування ст. 263 КК характеризується досить неоднозначними тенденціями.

Так, в Єдиному державному реєстрі судових рішень станом на квітень 2018 р. мною виявлено 23690 електронних копій вироків судів за ст. 263 КК (з них 10 виправдувальних, решта – обвинувальні) (див. таблицю 1).

⁶ Не може бути кримінальної відповідальності за незаконне поводження із зброєю (ст. 263 КК України): науковий висновок П. Л. Фріса. URL: http://kafedr.at.ua/publ/mnenie_ehksperta/ne_mozhe_buti_kriminalnoji_vidpovidalnosti_za_nezakonne_povodzhennja_zi_zbroeju_st_263_kk_naukovij_visnovok/2-1-0-418. (дата звернення 14.04.2018).

Таблиця 1. Кількість обвинувальних вироків, винесених судами України протягом вересня 2001 р. – квітня 2018 р., за вчинення злочину, передбаченого ст. 263 КК України

№ з/п	Найменування області	Кількість обвинувальних вироків
1	Автономна Республіка Крим	486
2	Вінницька	848
3	Волинська	313
4	Дніпропетровська	3360
5	Донецька	2330
6	Житомирська	599
7	Закарпатська	683
8	Запорізька	1128
9	Івано-Франківська	399
10	Київська	565
11	Кіровоградська	459
12	Луганська	1771
13	Львівська	622
14	Миколаївська	1003
15	Одеська	1145
16	Полтавська	870
17	Рівненська	487
18	Сумська	576
19	Тернопільська	304
20	Харківська	1745
21	Херсонська	639
22	Хмельницька	337
23	Черкаська	1167
24	Чернівецька	325
25	Чернігівська	773
26	м. Київ	679
27	м. Севастополь	77
Всього		23690

Не може не звернути увагу на себе той факт, що понад 14 % з цих рішень судів – одна Дніпропетровська область, у якій тільки за 2017 р. винесено 422 рішення. Проте виправдувальні вирoki виносять інші суди.

Зокрема, 6 травня 2014 р. Новоодеський районний суд Миколаївської області виправдав раніше судиму (шість разів) ОСОБУ_1. Органом досудового розслідування згідно з обвинувальним актом, направленим до суду 14 квітня 2014 р., ОСОБА_1 обвинувачується в тому, що у невстановлені час та дату він знаходився на околиці м. Нова Одеса Миколаївської області – бі-

ля кар'єру, де на смітнику знайшов металевий виріб, ззовні схожий на холодну зброю – тонфу. У цей же час, ОСОБА_1, *посягаючи на захищеність життєво важливих інтересів людини та громадянина, суспільства і держави, маючи умисел на придбання, шляхом привласнення знайденого, холодної зброї, без передбаченого законом дозволу* (курсив мій – В. Ш.), підібрав вказану холодну зброю, яка складається з ударної частини, держака темляком та додаткового бокового держака. Придбану при вказаних обставинах холодну зброю ОСОБА_1 зберігав при собі та мав намір використати для самозахисту. 5 лютого 2014 р. працівниками міліції в ході виконання вироку Новоодеського районного суду Миколаївської області від 25 грудня 2013 р. в м. Нова Одеса Миколаївської області по вул. Торговій, б. 2, був затриманий ОСОБА_1, після чого в період часу з 18 год. 35 хв. до 19 год. 00 хв., у якого під час особистого обшуку було виявлено та вилучено холодну зброю – тонфу, який поміщено до пакету № 1, що прошитий та опечатаний в присутності понятих. Згідно з висновком експерта № 184 від 10 лютого 2014 р. предмет, наданий на експертизу є холодною зброєю – палкою з додатковим боковим держакком, виготовленою саморобним способом по типу «Тонфа»⁷.

Думається, що тут суд аргументував своє рішення саме відсутністю ознак носіння холодної зброї, проте боротьба правоохоронних органів за ефективність та результат своєї роботи просто вражає. Важко навіть уявити реальну кількість надуманих обвинувальних вироків судів про незаконне поводження зі зброєю осіб, які вже неодноразово порушували різні кримінально-правові заборони. На жаль, виправдувальних лише 10, проте кількість та характеристика засуджених за вчинення злочину, передбаченого ст. 263 КК, свідчить про те, що їх має бути в сотні разів більше.

За офіційними даними Державної судової адміністрації України, протягом 2011–2017 рр. за ч. 1 ст. 263 КК виправдано 33 особи (по роках відпо-

⁷ Матеріали Єдиного державного реєстру судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/38565132>. (дата звернення: 14.04.2018 р.).

відно 3, 4, 1, 4, 10, 6, 7 осіб); за ч. 2 ст. 263 КК – всього три особи (по одній особі 2012 р., 2015 р. та 2016 р.); за ч. 1 ст. 263 КК за 2011 р. засуджено 3412 осіб; за 2012 р. – 4160 осіб; за 2013 р. – 2117 осіб; за 2014 р. – 2315 осіб; за 2015 р. – 2309 осіб; за 2016 р. – 849 осіб; за 2017 р. – 2106 осіб; за ч. 2 ст. 263 КК за 2011 р. засуджено 2492 особи; за 2012 р. – 2894 особи; за 2013 р. – 1768 осіб; за 2014 р. – 1200 осіб; 2015 р. – 729 осіб; 2016 р. – 228 осіб; 2017 р. – 557 осіб.

Як бачимо, лише впродовж останніх семи років судами винесено 27138 обвинувальних вироків, що свідчить про неповноту електронного реєстру судових рішень. Також привертає увагу той факт, що з 2013 р. кількість засуджених зменшується в рази. Більш того, лише у 2017 р. 1604 особи були звільнені від покарання з випробуванням за ч. 1 ст. 263 КК (більше 76 %!); з великим ступенем ймовірності стверджую, що значна частина таких рішень мали б бути виправдувальними вирокami.

Так, 19 лютого 2018 р. Печерський районний суд м. Києва виніс виправдувальний вирок за ч. 2 ст. 263 КК за наступних обставин (враховуючи значення, наведу його значну частину).

Згідно з пред'явленим обвинуваченням ОСОБА_2, перебуваючи на зупинці громадського транспорту зі сторони ТЦ «Оушен плаза» неподалік станції метро «Либідська» КП «Київський метрополітен», придбав у невстановленої досудовим розслідуванням особи холодну зброю, а саме бойову військову клинкову холодну зброю – багнет-ніж з номером на рукоятці А4080 з написами на лезі «Gnutti» та з іншої сторони леза СА, за гроші у сумі 2300 грн., який поклав до поліетиленового пакету синього кольору, який тримав у руках, і став його носити при собі без передбаченого законом дозволу. В подальшому, ОСОБА_2 переніс вказаний ніж в поліетиленовому пакеті до станції метро «Либідська» КП «Київський метрополітен».

Надалі 16 січня 2016 р. приблизно о 12.45 ОСОБА_2, перебуваючи у вестибюлі станції метро «Либідська» КП «Київський метрополітен», був за-

прошений співробітником поліції до кімнати поліції, і у присутності двох запрошених понять, при проведенні поверхневого огляду речей ОСОБА_2, вказаний поліцейський виявив та вилучив із поліетиленового пакету, який ОСОБА_2 тримав в руках, холодну зброю, а саме бойову військову клинкову холодну зброю – багнет-ніж з номером на рукоятці А4080 з написами на лезі «Gnutti» та з іншої сторони леза СА, який останній носив при собі без передбаченого законом дозволу.

У справі «Barbera, Messegu and Jabardo v. Spain» від 6 грудня 1998 р. (п. 146) Європейський суд з прав людини встановив, що принцип презумпції невинуватості вимагає серед іншого, щоби, виконуючи свої обов'язки, судді не починали розгляд справи з упередженої думки, що підсудний скоїв злочин, який ставиться йому в провину; обов'язок доведення лежить на обвинуваченні і всі сумніви повинні тлумачитися на користь обвинуваченого.

Так, зокрема, згідно зі статтями 8, 9, 17 КПК України кримінальне провадження здійснюється з додержанням принципу верховенства права, відповідно до якого людина, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Принцип верховенства права у кримінальному провадженні застосовується з урахуванням практики Європейського суду з прав людини.

Пункт 2 ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод⁸ проголошує право на презумпцію невинуватості. В основі цього права лежить принцип, згідно з яким особа, яку обвинувачують у вчиненні кримінального правопорушення, має право на виправдувальний вирок у разі нестачі доказів проти неї і тягар подання достатніх доказів для доведення вини покладається на сторону обвинувачення. Недопустимість порушення цього принципу Європейський суд з прав людини засвідчив у справі «Тель-

⁸ Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: ратифіковано Законом України від 17 липня 1997 р. № 475/97-ВР. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004. (дата звернення: 14.04.2018).

фнер проти Австрії» від 20 березня 2001 р. та «Джон Мюррей проти Сполученого Королівства» від 8 лютого 1996 р.

У судовому засіданні встановлено факт переміщення, носіння ОСОБА_2 16 січня 2016 р. холодної зброї – багнета-ножа промислового виробництва.

Разом з тим, суд, на підставі досліджених доказів, наведених вище, приходять до висновку про *повну відсутність суспільної небезпеки* у таких діях ОСОБА_2.

ОСОБА_2 закінчив Київський державний художній інститут, асистентуру – стажування Української академії мистецтва, склав кандидатські іспити за спеціальністю «образотворче мистецтво» та є членом Спілки художників України, працює художником. Обвинувачений має колекцію старожитностей, зокрема, і зразки холодної зброї, які використовує у своїй творчості.

Основною характерною ознакою зброї, зокрема і холодної, як предмета злочину за ч. 2 ст. 263 КК, є її призначення для ураження живої цілі.

Саме цією характерною ознакою визначається суспільна небезпечність діяння, особа, яка носить холодну зброю із собою, з метою її застосування для ураження живої цілі не в залежності від правомірності чи неправомірності намірів, підлягає, за певних умов, відповідальності за ч. 2 ст. 263 КК. Досліджені докази прямо та беззаперечно стверджують про відсутність у ОСОБА_2 такої мети.

Дії ОСОБА_2 по переміщенню багнета-ножа у належній упаковці та у пакеті до квартири, де знаходиться його колекція, не заподіяли і не могли заподіяти будь-якої шкоди фізичній, чи тим більше юридичній особі, суспільству або державі. Суд погоджується зі стороною захисту: ОСОБА_2 придбав і ніс антикварну річ, щоб помістити її в свою колекцію, іншого шляху для колекціонерів, щоб поновлювати свою колекцію, законом не передбачено. ОСОБА_2 не мав наміру носити холодну зброю в розумінні її небезпеки та можливого застосування щодо самозахисту чи протиправних дій.

Суд приходять до висновку, що даним кримінальним провадженням неможливо виконати завдання кримінального провадження згідно зі ст. 2 КПК України в частині захисту особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень.

Окрім цього, згідно з криміналістичними характеристиками, на відміну від інших зразків промислової холодної зброї (мисливський ніж, кинджал, фінський ніж, кортик, шабля, тощо), застосування багнета-ножа для ураження живої цілі передбачає, насамперед, приєднання його до гвинтівки.

Зазначені вище обставини виключають винесення обвинувального вироку щодо ОСОБА_2, оскільки подія злочину, передбаченого ч. 2 ст. 263 КК – незаконне носіння холодної зброї без передбаченого законом дозволу, відсутня.

Відповідно до ст. 7 Європейської Конвенції про захист прав і основоположних свобод людини нікого не може бути визнано винним у вчиненні будь-якого кримінального правопорушення на підставі будь-якої дії чи бездіяльності, яка на час її вчинення не становила кримінального правопорушення згідно з національним законом або міжнародним законом.

Згідно з ч. 6 ст. 13 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у попередній та у діючій редакції) висновки щодо застосування норм права, викладені у постановках Верховного Суду (України), враховуються іншими судами при застосуванні таких норм права. Згідно з постановою ВСУ від 3 березня 2014 р. № 5-49к13, наявною в матеріалах судового провадження, зроблено висновок про те, що відсутність певного законодавства виключає можливість покарання за його порушення, оскільки не може бути покарання за порушення неіснуючого порядку.

Об'єктивна сторона злочину за ч. 2 ст. 263 КК полягає у носінні холодної зброї без передбаченого законом дозволу.

Таким чином, законодавець визнав необхідність існування закону, яким передбачено надання дозволу на носіння холодної зброї. Відтак відпо-

відні дії особи можуть вважатися злочинними за умови існування закону, який визначає порядок носіння холодної зброї, але особа без такого дозволу носить зброю.

Таким чином, держава не вправі застосовувати до особи процесуальний примус у вигляді кримінальної відповідальності за відсутності дозволу, передбаченого законом, поки немає закону, який передбачає отримання цього дозволу. Суд приходять до висновку про відсутність наразі Закону України, який би передбачав отримання дозволу на носіння холодної зброї. Відповідно слідчий та прокурор не зазначили в обвинувальному акті, на підставі якого Закону України обвинувачений мав отримати дозвіл для носіння холодної зброї.

Наявність підзаконних актів Кабінету Міністрів України, Міністерства внутрішніх справ України, зокрема, наказу МВС про затвердження відповідної Інструкції від 21 серпня 1998 р. № 622, не може свідчити про існування Закону України, яким передбачено порядок носіння холодної зброї як такого⁹.

Ураховуючи викладене, постає питання про спроможність спеціальних служб України запобігати посяганням на об'єкти критичної інфраструктури з метою нанести шкоду Україні – дуже часто ці злочини супроводжуються застосуванням вогнепальної зброї та різними вибуховими пристроями, обіг яких нічим не регулюється. Може мати місце ситуація, коли таких осіб неможливо буде притягнути до відповідальності навіть при їх затриманні із відповідними предметами.

Так, результати інтерв'ювання близько 2000 працівників Національної поліції України (слідчих, оперуповноважених, дільничних офіцерів поліції та патрульних), які проходили курси підвищення кваліфікації та спеціалізації у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ протягом 2015–2018 рр. та загалом представляють усю країну, свідчать про

⁹ Матеріали Єдиного державного реєстру судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72347132>. (дата звернення: 14.04.2018).

таке. Вже зараз має місце ситуація, коли від слідчого в усній формі вимагають закрити кримінальне провадження про незаконний обіг зброї, проте виключно у випадках, коли підозрюваний має належні матеріальний стан та соціальне становище. Стосовно інших пересічних громадян – виключно обвинувальні акти з направленням до суду. Більш того, мають місце випадки «спровокованих та домовлених» кримінальних проваджень за частинами 1 або 2 ст. 263 КК з гарантованим осудом, проте без реального відбування покарання за начебто вчинення цих злочинів.

Вважаю, що вихід можливий через застосування принципу верховенства права.

Другого травня 2016 р. Верховна Рада України прийняла два закони: «Про статус суддів та судоустрій» та «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)». Принцип верховенства права став ключовим при здійсненні правосуддя, що надає суду по суті необмежені дискреційні повноваження, оскільки вони тепер можуть керуватися і неписаними правилами, що було неможливим при дії принципу законності¹⁰.

У 2004 р. Конституційний Суд України розтлумачив принцип верховенства права – це панування права в суспільстві. Верховенство права вимагає від держави його втілення у правотворчу та правозастосовну діяльність, зокрема в закони, які за своїм змістом мають бути проникнуті передусім ідеями соціальної справедливості, свободи, рівності тощо. Одним з проявів верховенства права є те, що право не обмежується лише законодавством як однією з його форм, а включає й інші соціальні регулятори, зокрема норми моралі, традиції, звичаї тощо, які легітимовані суспільством і зумовлені історично досягнутим культурним рівнем суспільства. Всі ці елементи права

¹⁰ Шаблистий В. В. Конституційні основи реформування кримінального законодавства. *Становлення та розвиток правової держави: проблеми теорії та практики*: матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції. Миколаїв: НУК, 2016. С. 156.

об'єднуються якістю, що відповідає ідеології справедливості, ідеї права, яка значною мірою дістала відображення в Конституції України¹¹.

Якби не конституційні зміни у сфері правосуддя 2016 р., то верховенство права могло б залишитися лише декларацією намірів. Наразі всі випадки переміщення зброї в Україні є злочином навіть без передбаченого законом дозволу, проте кожен випадок потребує детального вивчення. Якщо це піднятий на смітнику предмет, схожий на холодну зброю, чи пачка цигарок, в якій виявили бойові припаси, з якими потенційного злочинця затримують майже одразу працівники поліції, то вирок має бути виключно виправдувальним, а не обвинувальним із застосуванням ст. 75 КК.

Висновки. Отже, немає таких звичаїв українського народу як демонстративно та агресивно поводитися із зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями. Певним виключенням може бути козацька доба, коли козаки обробляли землю із зброєю в руках з метою в будь-який момент захистити себе та сім'ю від нападів ворога.

Саме таким чином пропоную заповнити прогалину у законодавстві – до прийняття закону України «Про зброю» суспільні відносини у сфері обігу зброї можуть регулюватися шляхом реалізації принципу верховенства права. Його також слід застосовувати виважено – так, як це зроблено у наведеному рішенні Печерського районного суду м. Києва.

Питання про загальний дозвіл на придбання короткоствольної нарізної вогнепальної зброї мною спеціально не ставилося, оскільки це предмет одвічних дискусій та подальших наукових розвідок у цій сфері.

¹¹ Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 69 Кримінального кодексу України (справа про призначення судом більш м'якого покарання) від 2 листопада 2004 р. № 15-рп/2004. *Урядовий кур'єр*. 2004. № 219.

Список використаних джерел

1. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням товариства покупців членів трудового колективу перукарні № 163 «Черемшина» (м. Київ) щодо офіційного тлумачення окремих положень статті 7 Закону України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)» (справа про визначення способу малої приватизації) від 13 грудня 2000 р. Справа № 1-16/2000 № 14-рп/2000. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v014p710-00>. (дата звернення: 14.04.2018).
2. Концепція створення державної системи захисту критичної інфраструктури, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 6 грудня 2017 р. № 1009-р. URL: <http://ivano-frankovsk.cf/index.phtml>. (дата звернення: 14.04.2018).
3. Не може бути кримінальної відповідальності за незаконне поводження із зброєю (ст. 263 КК України): науковий висновок П. Л. Фріса. URL: http://kafedr.at.ua/publ/mnenie_ehksperta/ne_mozhe_buti_kriminalnoji_vidpovidalnosti_za_nezakonne_povodzhennja_zi_zbroeju_st_263_kk_naukovij_visnovok/2-1-0-418. (дата звернення: 14.04.2018).
4. Матеріали Єдиного державного реєстру судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/38565132>. (дата звернення: 14.04.2018).
5. Матеріали Єдиного державного реєстру судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72347132>. (дата звернення 14.04.2018).
6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: ратифіковано Законом України від 17 липня 1997 р. № 475/97-ВР. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004. (дата звернення: 14.04.2018).
7. Шаблистий В. В. Конституційні основи реформування кримінального законодавства. *Становлення та розвиток правової держави: проблеми теорії та практики*: матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції. Миколаїв: НУК, 2016. С. 156–160.
8. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 69 Кримінального кодексу України (справа про призначення судом більш м'якого покарання) від 2 листопада 2004 р. № 15-рп/2004. *Урядовий кур'єр*. 2004. № 219.
9. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>. (дата звернення: 14.04.2018).
10. Кримінальний кодекс України: Закон від 5 квітня 2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>. (дата звернення: 14.04.2018).
11. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40. Ст. 356. З наступними змінами та доповненнями.

Шаблистый В. В. Незаконный оборот оружия в Украине: вопросы уголовной ответственности

В статье на основании результатов изучения практики применения ст. 263 УК Украины и интервьюирования работников Национальной полиции Украины установлено, что исследуемая норма уголовного закона стала «разменной монетой» в достижении правоохранными органами и судом необходимых показателей результативности работы – фактически действует не охранная функция уголовного права, а обеспечительная по отношению к тем, кто ее применяет. С целью временного решения проблемы отсутствия установленного законом разрешения на оборот оружия, предложено до принятия закона «Об обращении оружия» общественные отношения в сфере оборота оружия регулировать путем реализации принципа верховенства права как основного для осуществления правосудия в Украине.

Ключевые слова: закон; разрешение; регуляция; преступление; состав преступления; оружие; оправдательный приговор; верховенство права.

Shablystyj V. V. Illegal weapon circulation in Ukraine: issues of criminal liability

In the article based on the results of studying the practice of applying of the Art. 263 of the Criminal Code of Ukraine and interviewing of the officers of the National Police of Ukraine the author has found that the researched criminal law norm became «small coin» in achievement by law enforcement agencies and the court of the necessary indicators of effectiveness of their activity - in fact the protective function of criminal law does not work, and the security function does in relation to those who apply it. For temporarily solve the problem of absence of a legal permission for circulation of weapon, the author has proposed to regulate public relations in the sphere of weapon circulation before the adopting of the law «On the circulation of weapon» by realization the rule of law as the main principle for implementation of justice in Ukraine.

Key words: law; resolution; regulation; crime; corpus delicti; weapon; the acquittal; the rule of law.